

Dhr T. v. Popta schrijft in „IJmuider Kerkbode“:

De brochures van Prof. Hepp over „Dreigende Deformatie“ waren voornamelijk gericht tegen zijn collega's Vollenhoven en Dooyeweerd.

Wel werd er veel aandacht geschonken aan den heer Janse van Biggkerke, maar dat is een leerling en geestverwant van genoemde hoogleraren. Ook werd Prof. Schilder er in aangevallen, maar dat maakte meer de indruk van een schijnbeweging om de aandacht van de hoofdzak af te leiden.

Er is dan ook meermalen gevraagd: bemoeien de curatoren van de Vrije Universiteit zich niet met de zaak, want het is onoverwinnelijk en voor de V. U. zeer nadelig, dat professoren elkaar onderling bestrijden, ja wat nog erger is, van principiële afwijking beschuldigen.

Nu hebben de curatoren van de V. U. al eerder getoond, zich met deze dingen te bemoeien. Een tijdlang meende men, dat Prof. Hepp de uitgave van zijn brochures gestaakt had.

Maar dat bleek niet het geval te zijn.

Vervolgens wordt de verklaring aangehaald, en aldus geconcludeerd:

Met bovenstaand bericht zullen velen ingenomen zijn.

In de eigen professorenkring horen deze zaken in de eerste plaats thuis.

Het heeft niet veel nut om te onderzoeken wie oorzaak zijn, dat deze verschillen al niet eerder daar gebracht zijn.

Curatoren geven naar beide kanten een beleefde terechtwijzing.

Eenerzijds spreken zij er hun teleurstelling over uit, dat er opvattingen op principieel terrein gepubliceerd en verbreid zijn, die nog niet voldoende in eigen kring gezien zijn.

Dit ziet duidelijk op de wijsgerige denkbeelden, die gepubliceerd zijn in de geschriften van de hoogleraren Vollenhoven en Dooyeweerd.

Anderszijds spreken ze ook hun teleurstelling uit over de wijze, waarop de polemiek naar aanleiding daarvan gevoerd is.

Dat moet betreffen de bestrijding van Prof. Kuiper en Prof. Hepp, voornamelijk van laatstgenoemde.

De hoogleraren Vollenhoven en Dooyeweerd doen niet aan polemiek.

Het lijkt mij toe, dat curatoren zich heel wijs uitdrukken. Zij spreken geen enkel oordeel uit. In het begin van de publicatie noemen ze het een „verschil van opvatting“.

Het is te hopen, dat de bespreking in de professorenkrans op dezelfde bezadigde wijze mag plaats hebben, al zal natuurlijk iemand, die overtuigd is, dat een ander zich schuldig maakt aan een principiële afwijking, dit ronduit moeten zeggen.

Het mooie, maar ook weer het moeilijke in deze bespreking is, dat het niet gaat over persoonlijke kwesties, het gaat hier niet over het bijleggen van geschillen, maar het betreft de vraag: wat is waarheid?, wat is de waarheid in betrokken theologische en wijsgerige vraagstukken. En als iemand voor zichzelf overtuigd is, dat hij de waarheid verkondigt, dan zal vooral een gelovige, die zich inspannt om bij het licht der Schrift de vraagstukken te beschouwen, niet zo licht toegeven.

Ds W. W. Meynen schrijft in de „Dordrechtse Kerkbode“:

De hoogleraren zijn geen turven, die men kan leggen waar men wil, noch kinderen, die men het zwijgen kan opleggen. Daarom is er veel wijsheid en overleg nodig om de zaken in goede banen te leiden, terwijl het niet altijd mogelijk is om van al die bemoeiingen, zelfs niet in een vergadering der vereniging, rekenschap te geven.

Men moet meer vertrouwen stellen in de leiding van de betrokken instanties, welke leden geen kleine jongens zijn en ook het heil onzer hogeschool bedoelen, en men moet begrijpen, dat aan een Universiteit altijd de mogelijkheid van verschil van opvatting onder de geleerden blijft, hoe geheel één men ook is in de hoofdlijnen.

Het vertrouwen zou minder geschokt zijn, wanneer zij, die het voor zichzelf opeischen, niet anderen hadden aangevallen zonder deugdelijke gronden en op een wijze, die niet verantwoord is. We moeten weer beginnen bij 't begin.

Ds Meynen vraagt verder:

Och, waarom heeft men niet van de aanvang af deze dingen op de „professoren-krans“ gebracht?

Ik kan mij voorstellen dat een man als Anema heel nuchtere dingen kan zeggen over de ziel, en ik hoor Diepenhorst al een opmerking maken, die ontspanning brengt.

Opmerkingen, die ontspanning brengen, doen goed of — kwaad in een vergadering waarin gestemd wordt, maar in een rustig wetenschappelijk gesprek begint men er doorgaans weinig mee.

Ds D. P. Kalkman („Goudsche Kerkbode“) verwacht in de toekomst een andere werkwijze:

De vraag kwam op, of de professoren op deze punten wel voldoende eerst met elkander persoonlijk van gedachten gewisseld hadden. De curatoren hebben deze zaken onderzocht en dank zij hun bemoeiingen zullen zaken van principieel belang door de professoren in eigen kring gezien worden alvorens men iets publiceert.

Dit is een gezonde regel. Wij zijn dankbaar, dat men zich thans hieraan gebonden heeft. Waar de bevoegdheid der curatoren niet verder gaat dan de V. U. hopen wij, dat ook daarbuiten deze regel gevolgd zal worden uit eigen beweging. Professoren, die principiële vraagstukken gaan belichten, hebben zich

te voren velerlei moeite getroost om tot hun resultaten te komen. Wanneer zij nu weten van leidende geestverwanten te verschillen, mogen wij toch verwachten, dat zij niets gaan publiceren, voordat zij behoorlijk overleg hebben gepleegd met hen.

Zoo deed indertijd Dr A. Kuiper ook.

Wij zijn zoo vrij, in deze tekening van Dr A. Kuipers werk een andere mening te hebben. Een politiek program, door Kuiper aan Groen voorgelegd, is wat anders dan een wetenschappelijke mening.

Ds J. H. Rietberg schrijft in „De Wachter“:

Het verblijdt me, dat er werk van gemaakt is.

Dit verblijdt me in het belang van de V. U. Want het mocht toch niet langer zoo doorgaan, dat een tweetal hoogleraren van de V. U. twee anderen beschuldigde van afwijking van Schrift en belijdenis. Een beschuldiging, die ook in onze kerken heel wat stof heeft opgejaagd en den indruk vestigde, dat op het hoofd van de Gereformeerde Kerken moest worden uitgevochten een conflict ontstaan aan de V. U.

Naast veel dat tot dankbaarheid stemt is er volgens Ds Rietberg ook wel „iets dat teleurstelt“:

Dat zit in de bewoordingen waarmee de Curatoren hun teleurstelling uitspreken, n.l.: „Curatoren aarzelen niet, hunne teleurstelling uit te spreken over de publicatie en verbreiding van opvattingen op principieel terrein, die nog niet voldoende in eigen kring zijn gezien, en over de wijze, waarop de polemiek naar aanleiding daarvan is gevoerd.“

Dit is dus een teleurstelling naar twee kanten: naar de zijde van hen, die opvattingen gepubliceerd hebben, welke nog niet voldoende in eigen kring zijn gezien, en naar de zijde van hen, die naar aanleiding hiervan polemiek hebben gevoerd.

Het laatste meen ik te kunnen begrijpen. Over de wijze, waarop de polemiek gevoerd hebben, heeft ook „De Wachter“ zijn teleurstelling moeten uitspreken. De wijze, waarop zij de polemiek gevoerd hebben, moet beslist worden afgekeurd.

Maar het eerste is mij niet geheel duidelijk. 'k Heb wel eenig vermoeden waarover het hier gaat, maar er zijn meer publicaties en verbreidingen van opvattingen op principieel terrein geweest, dan die welke ons den laatsten tijd hebben bezig gehouden. Daarom weet ik eigenlijk niet goed wat hier bedoeld wordt.

Afgedacht echter hiervan, moet ik vragen: wat bedoelen de Curatoren er mede, als zij zeggen, dat die opvattingen op principieel terrein „nog niet voldoende in eigen kring zijn gezien“?

Is de bedoeling hiervan, dat een hoogleraar, wanneer hij een opvatting „op principieel terrein“ wil publiceren, hij hierover eerst „in eigen kring“ (volgens de nadere verklaring aan het einde: de z.g. professorenkrans) moet handelen en die opvatting „voldoende in eigen kring“ moet laten „gezien“?

Dit is me niet helder. Naar ik meen, staat de zaak zóó: wie hoogleraar wordt aan de V. U. bindt zich voor al zijn onderwijs vrijwillig aan den grondslag der V. U. Daaraan is hij gebonden, niet alleen voor zijn publicaties, maar óók voor hetgeen hij op college doceert. Alleen overeenkomstig den grondslag der V. U. mag hij op college aan zijn studenten onderwijs geven. En de verschillende instanties aan de V. U. hebben tot taak toezicht op dat onderwijs te houden en den hoogleraar tot de orde te roepen, wanneer zijn onderwijs afwijkt van en in strijd komt met den grondslag van de V. U.

Niet anders zie ik de zaak van de publicaties. Ook daarbij is een hoogleraar van de V. U. aan den grondslag gebonden. Hij mag niets publiceren wat met dien grondslag in strijd is. En ook daarbij moeten de instanties toezien.

Niet duidelijk is het mij, waarom (niet voor de colleges, maar wel voor de publicaties) de voorwaarde gesteld wordt, dat tot publicatie en verbreiding van opvattingen op principieel terrein niet mag worden overgegaan vóór dat deze in eigen kring voldoende zijn gezien. Dit is een voorwaarde, die niet gesteld mag worden en in de praktijk ook heel schadelijk zou kunnen werken. Want wanneer zal het met deze voorwaarde tot publicatie kunnen komen?

Wat is Gods Woord? Zijn de „reorganisatoren“ het onderling daarover eens?

Het vrijzinnige weekblad „Kerk en Wereld“ heeft in een extra Reorganisatie-nummer het volgende geschreven:

Uit het artikel van prof. de Sopper in „Het Handelsblad“ nemen wij nog de volgende passage over, die geheel aansluit bij wat in het artikel in ons vorig nummer over Hervorming en Handhaving der Belijdenis, over het gezag der Heilige Schrift werd gezegd. „Maar wanneer een kerkorganisatie, zoals de confessionelen die wenschen, nu eenmaal eis is van „Gods Woord“? Dat is inderdaad de vraag, waar het op aan komt.“

Zijn, om daarmee te beginnen, allen, die nu gezamenlijk optrekken tot invoering van het reorganisatie-voorstel, het met elkaar eens wat we onder „Gods woord“ te verstaan hebben? Zeker niet. Ze huldigen daaromtrent verschillende, onverenigbare opvattingen. Dat schijnt geen bezwaar op te leveren om tezamen alvast een kerkorganisatie in te voeren, waarin alles tenslotte gebaseerd is op beroep op „Gods woord“.

Zijn ze eenstemmig overtuigd, dat de gewenste kerkorganisatie zelve eis is van „Gods woord“? Neen. Over de vraag wat „Gods woord“ feitelijk leert, zijn ze het op dit punt, evenals zovele andere, oneens. Sommigen beroepen zich voor de gewenste reorganisatie op „Gods woord“. Anderen verklaren, dat er in dit woord over de wijze, waarop wij onze Kerk moeten inrichten, niets te vinden is.

Wij verwijzen hier naar hetgeen we zelf onlangs hebben geschreven over de vraag, wat h.v. van barthiaansche zijde verstaan wordt onder Gods Woord.

K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Fiartal te:

Stiens: Cand. A. G. Luiks te Leeuwarden; Cand. D. J. Scholten te Zutphen; cand. G. Spijker, hulpred. te Moerdijk; Cand. E. Torenbeek, hulpred. te Haaksbergen.

Tweetal te:

Helpman: F. Guillaume te Klundert en J. W. Tunderman te Vrouwenpolder. Zeist: J. Lugtigheid te Amstelveen en Chr. J. Teeuwen te Heerde.

Beroepen te:

Zwijndrecht-Groote Lindt: Cand. J. v. d. Schaft, thans hulp-prediker aldaar.

Aangenomen naar:

Rotterdam (voor den Miss. Dienst te Poerbolinggo): J. Verkuyl, miss. pred. te Leiden.

Intrede te:

's-Gravenzande: W. C. v. d. Brink. Tekst: Deut. 30:11—40 en Rom. 10:6—8a.

Tienhoven: Cand. R. A. Flinterman. Tekst: Col. 1:28 en 29, Wagenborgen: B. Timmer. Tekst: Rom. 1:16.

Dr C. van Mourik. †

In den ouderdom van bijna 63 jaar is 23 Mei te Buitenpost, waar hij zich metterwoon gevestigd had, overleden Ds C. van Mourik, em-pred. der Geref. Kerk te Thesinge (Gron.).

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De heer R. J. W. Nijkamp te 's-Gravenhage, candidaat aan de Vrije Universiteit, is door de classis Den Haag der Geref. Kerken praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard. Hij wil des Zondags gaarne de kerken dienen en een eventueel beroep terstond in overweging nemen. Zijn adres is: Ligusterstraat 1, Den Haag.

Eere-professoraat Ds H. A. Munnik.

Ds H. A. Munnik, predikant van de Geref. Kerk te Zwolle, is ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan der Universiteit te Debrecen in Hongarije benoemd tot professor honoris causa. De installatie zal plaats hebben in October.

Deze onderscheiding houdt verband met de vele bemoeiingen van Ds Munnik met de Hongaarsche studenten.

F. Q. I.

De Senaat van het Studenten-corps „Fides Quaerit Intellectum“ aan de Theologische Hogeschool te Kampen, is voor het cursusjaar 1938—1939 als volgt samengesteld: F. Kouwenhoven, praetor; R. H. Bremmer, ab-actis; Jac. Verlaar, quaestor; F. Omta, assessor I en J. J. Arnold, assessor II.

Centrale Diaconale Conferentie.

Het comité van de Centr. Diac. Conf. besloot, dat de 49e conferentie D.V. gehouden zal worden te Rotterdam-Delfshaven, op Woensdag 14 Sept. a.s. De diaconieën worden verzocht, de punten ter behandeling en de namen voor candidaat-comité-lid in te zenden bij den secretaris: J. D. F. van Halbeema, Noordersingel 45, Assen. De inzending kan uiterlijk tot 9 Juli a.s. geschieden.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Enkhuizen: A. v. Stuyvenberg te Benthuisen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Echteld: J. J. H. van Ree te Mijnsheerenland. Den Ham (toez.): J. C. Terlouw te Garderen. Marum: A. Burger, em-pred. te Uithuizen. Steggerda (toez.): H. v. Schothorst te Gaastmeer. Ureterp: M. G. Rosbergen te Noordwijk (Gr.).

Aangenomen naar:

Hardegarijp (toez.): J. Schmidt te Oosterlittens. Hall (Geld.): Cand. J. Bouwers te Groningen. Heeg: E. Postma te Nieuw-Beerta. Lopkerkapel: Cand. A. E. Kolkert te Harderwijk.

Bedankt voor:

Groot-Ammers: S. Goverts te Bergschenhoek.

Intrede te:

Koudekerk a. d. Rijn: F. G. v. Binsbergen. Tekst: Luc. 22:27. Nijega-Elahuizen: Cand. J. v. d. Velden. Tekst: Gal. 6:14.

Afscheid van:

Halle: G. F. Callenbach. Tekst: Jes. 40:6—8.

Overleden:

J. C. Loo, pred. te Zevenhuizen (Gr.), 53 jaar.

MENIGERLEI GENADE

ELKE WEEK EEN GOEDE PREEK

Red.: Prof. Dr K. DIJK

en Dr B. WIELENGA

De reeks weerspiegelt het kerkelijk jaar: Feestdagen, Voorbereiding, Avondmaal, Nabetrachting, Zondings- en andere Zondagen, enz.

Slechts f2.— p. kwartaal fr. p. p.

In elken boekhandel

Vraagt gratis proefnr.

Uitgave J. H. KOK N.V. Kampen

HILVERSUM

Roekt U een fijne Sigaar?

Of prefereert U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

Sigarenmagazijn

„The Oldsmoker“

Kerkstraat 8 - Hilversum.

BELIDENIS-ATTESTATIES

EN DOOPATTESTEN

In verband met van verschillende zijden geuite bezwaren over onvolledig ingevulde Attestaties, hebben wij de door ons uitgegeven modellen meer in overeenstemming gebracht met de gewenschte volledigheid. Kerkeraden zenden we gaarne op verzoek een exemplaar van dit nieuwe model toe.

OOSTERBAAN & LE COINTRE — GOES

Medewerker

Heer
dijk,
Holw
Dr J.
Rott
Dr G.
Wolv
hoven,
Ussel;

Alle sta

Prof. I

INHOUD:

Ijke verga
Pinker
ferst — C
Christend
Gereform
recht.” —
Trilogie v
willen ma
de Kuiper
Rationalis
A. Kuiper
ringen, I.
Konst te
Kerkeuws

HO

Niet, als

wanneer H

is en het

haar verba

zijds en d

geboorteda

eenig feest

niet in ver

heeft nog

Maar nauw

worden in

vaard, of l

Hoe kan h

is”, daar i

Ambtsdrag

zalem”, bi

nieuwe ver

ingeluid, l

nieuw zijn

matorisch

brekend; c

oude, door

rechtheid

Christus o

praesentie

rechtvaard

praesentie

Zoo ver

Israëls fees

doen. Ook

En juist c

sabbathspr

om rustver

Hij vervull

sterft — d

weer 't ver

En nog

met en óp

vertoont h

dat is op

feest der

dien éénen

Christus' l

„volheid“

treft, ince

„leeg“, onv

wege de l

die van Is

heid hun

vrijelijk er

overheid l

Heere God

sterfeest-z

boycotten,

communie

reerden zi

zijn gewor

nog steeds

zien. Hij t